

Η ΚΙΝΑ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

Έχετε παραγγείλει ποτέ ρούχα από την *Shein*; Αυτή η ερώτηση μπορεί να σας φαίνεται αρχικά άσχετη, kāπως εκτός θέματος για μια στήλη που φιλοδοξεί να καταγράφει στιγμιότυπα από το υλικό που υφαίνεται μέσα στο εργαστήριο του πλανήτη. Δεν είναι άσχετη η ερώτηση λοιπόν, γιατί η *Shein* αποτελεί σημαντικό τμήμα της σύγχρονης οικονομική γεωγραφίας. Δείτε τον κάτω χάρτη. Θα διαβάσετε εκεί τις επικέτες ρούχων που είναι οι πιο δημοφιλείς στα διαφορετικά κράτη. Εκεί, λοιπόν, βλέπετε αυτό που βλέπουμε όλοι. Η *Shein* που έχει έδρα στην Κίνα αποτελεί την δημοφιλέστερη πλατφόρμα

αγοράς ρούχων σχεδόν για όλη την Αφρική, αλλά και την Βραζιλία και την Αυστραλία. Και ok, θα μας πείτε πως τα ρούχα της *Shein* είναι φτηνά και πως είναι λογικό σε έναν πλανήτη με τόσο σαφείς μισθολογικές διακρίσεις και τόσο διαφορετικούς ρυθμούς στην ιδιωτική κατανάλωση, οι κάτοικοι της Αφρικής να επιλέγουν τα πιο φτηνά ρούχα. Εύλογη αντίρρηση, αλλά όχι και τόσο. Βλέπετε η δυτική φιλανθρωπία μπορεί εύκολα να ευαισθητοποιείται για τη φτωχή Αφρική αλλά και το ίδιο εύκολα να ξεχνάει πως τα καπιταλιστικά κράτη της Αφρικής έχουν ταξικές κοινωνίες που υποτάσσουν τις

διεθνείς τάσεις στις τοπικές και πως έχουν κράτη που συνεταιρίζονται με άλλα κράτη με προσωρινά κοινά συμφέροντα κλπ.

Ίσως είναι πολύ βασικό αλλά πρέπει να το υπενθυμίσουμε: η *Shein* είναι πρώτη σε κατανάλωση στην Αφρική, γιατί αυτή είναι η εμπορική στρατηγική του Κινέζικου κράτους (και της εταιρίας). Άλλωστε πώς αλλιώς θα μπορούσε να εξηγηθεί ότι οι κάτοικοι της Αφρικής παραγγέλνουν σε ποσοστό 98% περισσότερα από 3 ρούχα ανά παραγγελία; Η παρουσία της *Shein* στην Αφρική αποτελεί ένα ενδιαφέρον και ποπ τεκμήριο για την αμοιβαία έλξη της Αφρικής και της Κίνας. Μια έλξη αρκετά παλιά ώστε να αποτυπώνεται σε ένα κινεζικό χάρτη του 1389¹. Στον χάρτη αυτό βλέπετε την Αφρική στην αριστερή του πλευρά, δίπλα ακριβώς σε μια διογκωμένη Ευρασία. Ενδιαφέρον έχει, επίσης, το γεγονός πως για

τους Κινέζους πέρα από τα πολύτιμα παράλια της Αφρικής έχει ιδιάζουσα σημασία και η τεράστια λίμνη Βικτώρια, που μοιάζει να καλύπτει ένα πολύ μεγάλο τμήμα της έκτασης της ηπείρου.

Ανεξάρτητα από το ακριβές μίας αφήγησης που παρουσιάζει την Αφρική και την Κίνα δεμένες με προαιώνια δεσμά, το μόνο σίγουρο είναι πως ο χάρτης με την εξάπλωση της *Shein* και ο αρχαίος κινέζικος χάρτης έχουν μια σύγχρονη συνάφεια, η οποία ακόμα κι αν δεν μπορεί να αποδειχτεί στα αρχεία της δυναστείας των Μινγκ, αποδεικνύεται από τις σημαίες που βρέθηκαν υψωμένες στην πλατεία Τιενανμέν την πρώτη βδομάδα του Σεπτεμβρίου. Τότε που οργανώθηκε από τον πρόεδρο του κινεζικού κράτους το σινοαφρικανικό φόρουμ: «Forum on the Africa-China cooperation». Το φόρουμ ήρθε για να υπενθυμίσει και να επικυρώσει όσα είχαν συμφωνηθεί εδώ και

δύο δεκαετίες στο white paper «China and Africa in the New Era: A Partnership of Equals» και έχουν οδηγήσει στην δημιουργία ενός σιδηροδρομικού δικτύου 10.000 χλμ, ένα οδικό δίκτυο 100.000 χλμ, σχεδόν 1.000 γέφυρες, 100 λιμάνια και ένα ηλεκτρικό δίκτυο 66.000 χλμ.² Λέγεται, επίσης, πως ο Σι ανέφερε το Κινέζικο ρητό: «αν θες να γίνεις πλούσιος, φτιάξε δρόμους».

Στην εναρκτική ομιλία του ο Σι ανακοίνωσε ένα πλάνο δράσης με 10 σημεία, το οποίο οδηγεί στην αναβάθμιση των σινο-αφρικανικών σχέσεων σε *στρατηγική συνεργασία* που αφορά τις αμοιβαίες πολιτισμικές ανταλλαγές, το εμπόριο και τις βιομηχανικές γραμμές, την υγεία, την αγροτική παραγωγή, τα ταξίδια, την πράσινη ανάπτυξη και την κοινή ασφάλεια. Είπε επίσης πως: «Κατά τη διάρκεια των επόμενων τριών ετών, η κινεζική κυβέρνηση είναι έτοιμη να διαθέσει χρηματοοικονομική υποστήριξη ύψους 360 δισ. γουάν (50,7 δισ. δολαρίων) [...] [να δημιουργήσει] τουλάχιστον ένα εκατ. θέσεις εργασίας»³. Αλλά εντάξει, επειδή οι διακηρύξεις από τα επίσημα στόματα των κρατών έχουν πάντα μια αύρα γελοίου, ας δούμε κάποια στοιχεία: Η Κίνα, το 2023, έγινε ο μεγαλύτερος εξα-

με την Κινέζικη βιομηχανία ηλεκτρικών αυτοκινήτων Jetour Auto, προκειμένου να εγκατασταθούν 40 νέα δίκτυα αυτοκινήτων της εταιρίας με σκοπό να διατεθούν στην αγορά 30.000 αυτοκίνητα το 2024. Μάλιστα, τα στοιχεία λένε πως το ηλεκτροκίνητο μοντέλο NEV της Jetour Auto έδωσε το 2023 7.746 αυτοκίνητα στη Νότια Αφρική.

αποτελούν ένα σταθερό θεμέλιο για την αυτοκινητοβιομηχανία της». Μας γίνεται σαφές λοιπόν πως το Κινέζικο κράτος, αφότου εδώ και δεκαετίες έχει καταφέρει να αναπτύξει ένα εκτενές δίκτυο υποδομών της Αφρικής και έχει καταγράψει τους πόρους των διαφορετικών κρατών της και έχει μετατρέψει μια ολόκληρη ήπειρο σε μια δεξαμενή για νεαρή και ικανή εργασιακή δύναμη- τι να σημαίνουν άραγε τόσα προγράμματα πολιτισμικής ανταλλαγής, αν όχι αυτό;- φιλοδοξεί τώρα να την μετατρέψει και σε αγορά για τα εμπορεύματα της. **Με άλλα λόγια, το Κινέζικο κράτος θέλει να κάνει την Αφρική, την Κίνα της Κίνας.**

Ας μην παρεξηγηθούμε εδώ. **Οι εργάτες και οι εργάτριες από την Αφρική έχουν Αφρικανικά αφεντικά, δεν έχουν ούτε Κινέζικα ούτε Αμερικάνικα.** Όλα τα παραπάνω τα σημειώνουμε γιατί θέλουμε να αρχίσουμε να καταγράφουμε μια πτυχή της οικονομικής γεωγραφίας του κόσμου που είναι λίγο-πολύ άγνωστη και σπάνια καταγράφεται από τα ελληνικά ΜΜΕ. Κι αυτή είναι πως η Ευρώπη και η ΗΠΑ έχουν σταματήσει εδώ και χρόνια να αποτελούν το κέντρο ή καλύτερα, το θερμό καπιταλιστικό σημείο του πλανήτη. Όσες πεταλούδες κι αν πετάξουν στο Μανχάταν δεν θα προκαλέσουν πλημύρες στο Κονγκό ή στην Γκάνα. Αντίθετα, οι πεταλούδες που απογειώνονται από το Πεκίνο

και την Σανγκάι συχνά, και όλο και πιο συχνά, θα προκαλούν καταιγίδες από δασμούς στην πλευρά της Ε.Ε ή των Η.Π.Α.

Αν νομίζετε πως έχουμε ξεχάσει κάτι, δεν ισχύει. Τι πάει πάντα μαζί με τα λεφτά; Οι βόμβες. Και εννοείται πως η Αφρική έχει πολλές από αυτές, αλλά για να έχουμε τον χώρο να πάρουμε την Αφρική από την οικονομική γεωγραφία και να την εντάξουμε στο πεδίο του εν εξελίξει παγκοσμίου πολέμου, θα συνεχίσουμε στο επόμενο τεύχος.

1. Μάλιστα, το Κινέζικο κράτος έκανε δώρο ένα Κορεάτικο αντίγραφο αυτού του χάρτη στο κράτος της Νοτίου Αφρικής, το 2002, προκειμένου να τονίσει την ιστορικότητα της σχέσης των δύο κρατών.
2. Βλ. (FOCAC) World Insights: China-Africa infrastructure cooperation creating new opportunities for Africa's development, 24.08.2024
3. Καθημερινή, Η Κίνα υπόσχεται χρηματοδότηση 17 δισ. δολαρίων τον χρόνο στις χώρες της Αφρικής, 05.09.2024.

γωγέας αυτοκινήτων στον κόσμο, εξαγοντας 4.91 εκ. αυτοκίνητα. Το κράτος της Νοτίου Αφρικής έχει ανοίξει εδώ και μια δεκαετία μια αγορά για τα Κινέζικα αυτοκίνητα, έχοντας περισσότερες από 10 διαφορετικές μάρκες αυτοκινήτων. Στα πλαίσια του φόρουμ, που αναφέρουμε παραπάνω, η Νότια Αφρική έκλεισε μια συμφωνία

Μάλιστα, ένας από τους διευθυντές της Jetour, σημειώνει πως: «Τα κράτη της Αφρικής έχουν άφθονες πηγές μετάλλων, όπως είναι το Λίθιο και το Νικέλιο, που παρέχουν την πρώτη ύλη για τις μπαταρίες. Η μονάδες παραγωγής και συναρμολόγησης της Ν. Αφρικής ξεκίνησαν στις αρχές του 20ου αιώνα και